

Волинь. 1920. пошесть

КУПИТИ

Про книгу

Осінь 1920 року. На Волині стихає радянсько-польська війна... і лютує дифтерія - смертельна хвороба, що вражає насамперед дітей. Герої кіноповісті - українці та поляки, намагаються доставити в села біля лінії розмежування протидифтерійну сироватку... Проте зробити це зовсім непросто... Повість «Волинь: 1920» - авторська варіація сценарію «Пошесть», який отримав спеціальну відзнаку за кращий історико-патріотичний твір Міжнародного конкурсу «Коронація слова - 2021». Для широкого кола читачів.

СЕРГІЙ СИНЮК
ОЛЕСЯ ТИВОНЮК

Волки
1920:
Дошесть

ТЕРНО

Серію «Magistra vitae» засновано 2016 року

Осінь 1920 року. На Волині стихає радянсько-польська війна... і люте дифтерія — смертельна хвороба, що вражає насамперед дітей. Герої кіноповісті — українці та поляки, намагаються доставити в села біля лінії розмежування протидифтерійну сироватку... Проте зробити це зовсім непросто... Повість «Волинь: 1920» — авторська варіація сценарію «Пошесть», який отримав спеціальну відзнаку за кращий історико-патріотичний твір Міжнародного конкурсу «Коронація слова–2021».

Для широкого кола читачів.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан». Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан» у соцмережах:

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а,
м. Тернопіль, 46002, тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

36ут: (0352) 43-00-46, (050) 338-45-20

Книга поштою: (0352) 51-97-97, (067) 350-18-70, (066) 727-17-62
mail@bohdan-books.com

м. Київ: (044) 296-89-56; (095) 808-32-79, nk-bogdan@ukr.net

Синюк С.

С 38 Волинь 1920: пошесть : кіноповість / С. Синюк, О. Тивонюк. — Тернопіль :
Видавництво «Богдан», 2024. — (Серія «Magistra vitae». Випуск X.).

ISBN 978-966-10-8893-0

© Синюк С.

© Тивонюк О.

© Навчальна книга – Богдан, виключна ліцензія на видання, оригінал-макет, 2024

Шість пар сумних жіночих очей з надією та розпачем дивляться на високу струнку білявку із гарним, хоч і гоструватим у рисах обличчям, у білому халаті. Але вона заперечливо хитає головою:

— Нічого доброго не скажу. Дурити вас не маю права. Дифтерія у ваших діток. Класична, як у книжці, дифтерія.

Селянка у свіжо побіленому коридорчикові багатшої сільської хати зойкає вголос, чотири плачуть беззвучно і тільки одна питає без сліз:

— І нічого не можна зробити, пані фельдшерко? Нема ніяких ліків? Ми би заплатили...

Блондинка закушує нижню губу.

— Минулого тижня, коли я була в лікарні, казали, що з неділі до Кременця мають привезти сироватку від дифтерії. Навіть телеграма була: забезпечити умови для зберігання, підготувати холодильні шафи і мати запаси льоду. Наші лікарі тоді ще бурчали, що краще би прислали щось потрібне, замість тарабанити ліки від хвороби, якої у нас нема. І от на тобі, добрий день у хату.

Блондинка рішуче розстібає халат:

— Поїду до Шумська.

Та сама селянка, яка не плаче, питає:

— Сказати своєму, щоб запрягав?

Блондинка усміхається:

— Дякую, але не треба. У мене свій кінь. Залізний. Ні вівса, ні буряків не просить. Та й біжить скоріше. Якщо до кінця дня обернуся, якщо сироватку привезу... — глибоко і зосереджено видихає. — То ми ще поборемося за ваших діток!

На тлі весняного неба особливо урочисто вирізняються барокові шпилі Кременецького єзуїтського колегіуму.

Клас, який колись нашвидкуруч переобладнали під шпитальну палату. І оте «нашвидкуруч» залишилося на шість років. П'ятеро поранених — у формених білих натільних сорочках і кальсонах російської імператорської армії, зате шостий — у мундирі чотового Дієвої Армії Української Народної Республіки. Саме до нього звертається кремезний дядько середніх років із виголоною до блиску головою і довгими вусами:

— Заспівай нам, Сташибо, на прощання. Нашої, шпитальної.

І подає гітару.

Сташиба співає. На тлі стоп-кадру Сташиби з гітарою йдуть титри.

Розпрощався стрілець зо своєю рідней

Та й подався в далеку дорогу.

В бій за рідний свій край,

За стрілецький звичай

Він пішов, щоб добуть перемогу.

А вітер колише шовкову траву.

Молодий дуб додолу схилився.

Листом ліс шелестить.

В лісі стрілець лежить.

Над їм коник його зажурився.

Ой ти, коню ж мій коню, не стій наді мною

І копитом не бий коло мене.

Ти бігай, коню мій,

Скажи мамці моїй,

Що я лежу по битві ранений.

І ні батько, ні мати, ні рідна сестра —

Хай ніхто наді мною не плаче.

Кров пролив я в бою

За Вітчизну свою,

Чорний крук наді мною не кряче.

За довгим канцелярським столом, явно роздобутим у «казьонному присутствії» імперських часів сидять два взірцевих полковники у бездоганно підігнаних одностроях. Один — у щойно пошитому мундирі Війська Польського. Інший — у перешитому з довоєнного російського кітелі Дієвої Армії Української Народної Республіки.

Риплять двері.

Заходить чотовий Сташиба. Клацає каблуками.

— Пане полковнику, чотовий Сташиба за вашим наказом прибув!

Обидва полковники синхронно підводяться. Польський полковник бере із зеленого сукна обшиту червоним оксамитом коробочку:

— Від імені Польської Республіки та головного командування Війська Польського маю приємність вручити старшому сержантові Сташибі Мелетію недавно затверджену нагороду за особисту доблесть на полі бою — Хрест Відважних.

Вручає коробочку.

Тисне руку.

Сташиба мовчки клацає каблуками, бо не знає, як треба відповідати у таких випадках. Ну не гаркати ж «Рад стараться, ваше високоблагородіє!».

І несподівано косо посміхається.

Український полковник здивовано піднімає брови. Сташиба пояснює:

— Просто подумав, що щастить мені на чужі нагороди. Від государя-імператора отримав перший бронзовий хрест, від польської республіки — другий.

— А нічого українського досі нема? — продовжує думку Сташиби український полковник. — Ви це хотіли сказати? Проекти українських відзнак уже опрацьовані. Тільки-но їх виготовлять так почнуться нагородження — ваші заслуги і рани також не будуть забуті.

Цього разу криво посміхається польський полковник. Але ні український полковник, ані Сташиба цього не бачать. Тільки глядачі.

Український полковник питає:

— До речі, про рани. Як здоров'ячко? Одужали?

Сташиба відповідає:

— Богу дякувати. Цілком одужав. Можу хоч зараз на фронт.

Польський полковник знову посміхається. Але цього разу посмішка в нього широка, майже братерська, й адресована особисто Сташибі:

— Якраз на фронт тепер можна і не поспішати. Бої затихли. Жодна зі сторін не має сили для стратегічного наступу або бажання марнувати снаряди в людей у сутичках місцевого значення.

Український полковник жестом пропонує всім сісти і після того, як всі троє умостилися в кріслах, продовжує:

— Певною мірою запілля нині стало важливішим за фронт. Гармати мовчать, але хвороби продовжують убивати. Тиф, червінка, холера... А до них додалася ще й дифтерія, яка косить насамперед малих дітей. У селах — два-три похорони щотижня. У містечках — майже щодня. Самі розумієте, як то впливає на думки, на психіку. А ворог цим користується, цинічно, підло й уміло.

— І що можна зробити? — діловито питає Сташиба.

Польський полковник відповідає:

— Донедавна вважали, що дифтерія — це вирок. Проте в Північноамериканських сполучених штатах почали фабрикацію сироватки, яка дає змогу лікувати цю страшну хворобу. Польща через французьких союзників досягла згоди з американцями, й Американський Червоний хрест надав Польщі таку кількість вакцини, якої вистачить і нашим та вашим дітям. Проте большевикам дуже залежить на тому, щоб сироватка не потрапила до хворих дітей Волині, щоби пошесть поширювалася. Тому для постачання сироватки потрібні особливі заходи з охорони та обережності. Поїзд, який привезе першу партію сироватки у Кременець, будуть охороняти два причепних

панцерних вагони та ескадрон уланів. А от у волості та села сироватку треба буде розвезти потайки, не привертаючи зайвої уваги. Старший сержант узявся би за таку роботу?

— Якщо треба — я готовий! — підхоплюється Сташиба.

— Прошу сідати, — зауважує український полковник. — Наскільки нам відомо, Шумська волость — ваші рідні місця?

— Так і є, пане полковнику, — відповідає чотовий. — Народився і виріс у селі Онішківці Шумської волості.

Український полковник схвально киває і продовжує:

— А ще нам відомо, що ви можете керувати велосипедом та мотоциклом.

Сташиба усміхається:

— На посаді писаря старшого окладу третього батальйону сорок другого якутського піхотного полку мусив і того навчитися.

Польський полковник дістає з течки два аркушики-восьмушки:

— Старший сержанте, тут маєте легітимацію з вимогою військового командування до всіх надавати вам сприяння та допомогу. Тут — доручення військовому комендантові міста Кременця. Негайно з'явиться до комендатури, отримайте заправлений мотоцикл «Харлей-Девідсон», заберіть медичну сестру Американського Червоного Хреста із сироваткою і максимально обережно доставте принаймні до Шумська.

Український полковник додає:

— За кричущої необхідності дозволяю використовувати частину сироватки у тих селах, через які будете проїздити. Виконуйте!

Сташиба рвучко підводиться, клацає каблуками:

— Наказ, пане полковнику!

Чітко розвертається через ліве плече, виходить.

Польський полковник дивиться у вікно якимось блукаючим артилерійським поглядом. Не обертаючись до українського полковника, питає:

— Як думаєш, Юрку, прорветься оцей Сташиба до Шумська?

— Чи прорветься — не знаю, Стасю. Але тому, хто спробує його зупинити, я не позаздрю.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію книги.

BOOK2GO
ЕЛЕКТРОННІ КНИГИ

КУПИТИ